

ГОДИШНО СОБРАНИЕ

ГОДИШНО СОБРАНИЕ

Врз основа на член 19 став 5 од Статутот на Здружението на судиите на Република Македонија, Осмото годишно изборно собрание на ден ____ година донесе

ДЕЛОВНИК

ЗА РАБОТА НА ОСМОТО ГОДИШНО ИЗБОРНО СОБРАНИЕ НА ЗДРУЖЕНИЕТО НА СУДИИТЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 1

Со овој Деловник се утврдува постапката за работа на Осмото годишно изборно собрание на Здружението на судиите на Република Македонија (во натамошниот текст Здружението).

Член 2

Собранието го свикува претседателот на Здружението, по претходна одлука на Управниот одбор на Здружението.

Член 3

Собранието може полноважно да работи доколку во неговата работа учествуваат повеќе од половината претставници на подружниците.

Во работата на Собранието учествуваат членовите на Управниот и на Надзорниот одбор и сите присутни членови на Здружението.

Член 4

По одлука на Управниот одбор на Здружението во работата на Собранието учествуваат и поканети гости.

Член 5

Пред почетокот на работата на Собранието претставниците на подружниците ги доставуваат своите полномошна со кои се утврдува нивната присутност.

Член 6

Собранието го отвора Претседателот на Здружението. По отворањето, по предлог на претседателот на Здружението се избираат работните тела на Собранието, и тоа:

- Работно претседателство, од 5 члена,
- Верификациона комисија, од 3 члена,
- Кандидациона комисија, од 3 члена.

Член 7

Откако Верификационата комисија ќе го поднесе Извештајот и откако работното претседателство ќе констатира дека се исполнети условите од чл. 3 од овој Деловник, Собранието ќе ја продолжи работата.

Член 8

Дневниот ред го утврдува Собранието по предлог на работното претседателство.

Член 9

Во работата на Собранието можат да учествуваат членовите на Здружението и сите поканети, притоа придржувајќи се на усвоениот дневен ред.

Доколку учесникот во работата на Собранието не се придржува на ст.1 од овој член, работното претседателство ќе го предупреди на тоа, а има право и да го прекине во излагањето. Исто така може и временски да ја ограничи дискусијата.

Во гласањето учествуваат само овластени претставници на подружниците.

Член 10

Собранието своите одлуки ги донесува со јавно гласање, со мнозинство од гласовите на присутните овластени претставници на подружниците, доколку поинаку не се одлучи.

Член 11

По исцрпувањето на дневниот ред работното претседателство ја заклучува работата на Собранието.

Член 12

Овој Деловник стапува во сила со неговото усвојување.

* * * * *

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА ЗДРУЖЕНИЕТО НА СУДИИ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО ПЕРИОД ОД 2006 ДО 2010 ГОДИНА

ОСНОВАЊЕ

Врз основа на член 20 од Уставот на Република Македонија и член 2, 10 и 12 од Законот за општествените организации и здруженија на граѓани донесена е Одлука за основање на Здружението на судии на Република Македонија на основачкото собрание одржано на 15.12.1993 година.

На основачкото собрание беше нагласено дека приоритетна задача на ЗСРМ ќе биде залагањето за побрзо донесување на Законот за судовите, итно формирање на Судскиот совет, генерален избор на судиите и судиите-поротници, формирањето посебен буџет за финансирање на судството и корекцијата на платите на судиите, донесувањето системски закони од областа на материјалното и процесното право и трансформирањето на Министерството за правосудство во Министерство за правда.

И. КРАТОК ОСВРТ НА АКТИВНОСТИТЕ ВО ПЕРИОДОТ ЈУНИ-ДЕКЕМВРИ 2006 ГОДИНА

Во 2005 година Одделението за владеење на правото го започна проектот за пристапот на судиите и нивните соработници до правните информации и извори (правна литература, Службен весник, Интернет и сл). Како резултат на овој проект Мисијата започна нов проект (Набавка на правни извори) кој опфаќаше десет пилот-судови со најголеми потреби за правни извори (Врховен суд на Република Македонија, Апелационите судови во Битола, Скопје и Штип, Основните судови Скопје, Гостивар, Прилеп, Гевгелија, Дебар и Веница). Поради корисноста на набавената правна литература Здружението на судии на РМ го продолжи проектот во втората половина на 2006 година и набави правна литература за уште 9 судови (Делчево, Кавадарци, Кочани, Куманово, Охрид, Радовиш, Скопје ИИ, Струмица и Тетово)

Проектот беше имплементиран согласно со целите истакнати во Предлог-проектот. До секој суд беше испратено писмо во кое се бараше да ги изразат своите потреби од правна литература. Согласно со одговорите ЗСРМ направи листа на правни извори кои беа приоритетни за набавка. Главна цел на набавката беше на секој судија од овие 9 судови да му се обезбедат определен број правни извори, согласно со неговата експертиза. Врз основа на можностите на пазарот на правни публикации беа обезбедени:

1. Новиот Кривичен законик (пречистен текст), издание на „Академик“;

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СОПСТВЕНОСТ И ДРУГИ СТВАРНИ ПРАВА

(„Службен весник на Република Македонија” број 139 од 19.11.2009)

Член 1

Во Законот за сопственост и други стварни права („Службен весник на Република Македонија” бр.18/2001 и 92/2008), член 245 се менува и гласи:

„Странски физички и правни лица резиденти на држави членки на Европската унија и на ОЕЦД, можат да стекнат право на сопственост и право на долготраен закуп на градежно земјиште на територијата на Република Македонија под исти услови како и домашни правни и физички лица државјани на Република Македонија”.

Странски физички и правни лица резиденти на држави кои не се членки на Европската унија и на ОЕЦД, можат да стекнат право на сопственост и право на долготраен закуп на градежно земјиште на територијата на Република Македонија под услови на реципроцитет.”

Член 2

По член 252 се додава нов член 252-а, кој гласи :

“Член 252-а

Агенцијата за катастар на недвижности е должна во рок од пет дена од извршениот упис на правото на сопственост на странско лице, податоците да ги достави до Министерството за финансии и Министерството за транспорт и врски заради водење на евиденција.”

Член 3

Членот 6 од Законот за изменување и дополнување на Законот за сопственост и други стварни права („Службен весник на Република Македонија „ бр. 92/2008) се брише.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија” .

2. Новиот Закон за кривична постапка (пречистен текст), издание на „Академик“;
3. Закон за трговски друштва (со објаснувања и регистар), автор Кирил Чавдар, издание на „Академик“;
4. Коментар на Законот за наследување, автор Кирил Чавдар, издание на „Академик“;
5. Коментар на Законот за сопственост и други стварни права, автор Славко Гелевски, издание на „Лега Артис“;
6. Коментар на Законот за семејство, автор Кирил Чавдар, издание на „Академик“;
7. Коментар на Законот за облигации, автор Кирил Чавдар, издание на „Академик“;
8. Закон за парничната постапка;
9. Коментар и Водич на Законот за трудови односи, издание на „Здружението на правници од стопанството“;
10. Претплати на официјалниот Веб-сајт на „Службен весник на Република Македонија“.

Покрај оваа литература проектот вклучуваше и можност за претплата на „Службен весник на Република Македонија“, ИНГ-регистар и пристап до интернет, за 2007 година. Основните судови во Кавадарци и Охрид примија годишна претплата на веб страната на „Службен весник на РМ“, а ЗСРМ прими годишна претплата на веб страната на Службен весник на РМ, годишна претплата на печатените изданија на Службен весник на РМ, претплата на ИНГ-регистар и годишен пристап на интернет за 2007 година.

По набавката на правната литература ЗСРМ организираше и промотивен настан, кој се одржа на 27 декември, 2006 година, кога набавените правни извори беа предадени на претседателите на судовите вклучени во проектот. ЗСРМ ја искористи пригодата и за дистрибуција на Кодексот за судиската етика, во форма на постер, на брошурата на Кодексот на судиската етика и на Статутот, како и други брошури за проекти меѓу ЗСРМ и ОБСЕ.

Во втората половина на 2006 година се работеше и на проектот за Законот на платите на судиите. Судиските плати се проблем што повеќепати беше дискутиран во минатото. Со цел да се помогне во зајакнувањето на судската независност и да се подобри статусот на судиите и да се зголеми ефикасноста и департизмот во судството ЗСРМ формира работна група за подготовка на почетен работен текст на Законот за судските плати. Овој текст ги вклучи најдобрите практики и законски решенија на земјите со слични судски системи прилагодени на условите и потребите на судството на Република Македонија.

Реализацијата на проектот поминала низ следниве фази:

- почетна комуникација за обезбедување политичка поддршка од релевантните субјекти во која ЗСРМ работеше координирано со Министерство за правда.
- за предлог-работниот текст ЗСРМ формираше работна група од 8 членови

(од Основни и Апелациони судови и од Врховен суд на Република Македонија) како и од Министерство за правда. Групата го предложи почетниот работен текст по дводневната „изолациона сесија“ во хотел „Аполонија“-Гевгелија.

- по подготовката и раширувањето на текстот меѓу судиите, истиот беше доставен и до меѓународниот експерт Алеш Залар – судија на Регионалниот суд во Љубљана, кој своите забелешки и коментари ги презентирал на тркалезната маса.
- Тркалезната маса беше организирана во Скопје, на 19 декември 2006 година, во хотел „Стоун бриџ“ со учество на 60 учесници (претседатели на сите судови во РМ, претседатели на подружници на ЗСРМ, претставници на Министерство за правда и други релевантни организации).
- финалната верзија на работниот текст на Законот, со препораките од Тркалезната маса и примените коментари беше доставен до сите судии.
- предлог-работниот текст на Законот беше поделен на сите судии, стручни соработници, Министерство за правда и други релевантни институции и организации со цел да дадат свои забелешки и предлози.

III. КРАТОК ОСВРТ НА АКТИВНОСТИТЕ ЗА 2007 ГОДИНА

ОД РАБОТАТА НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЗСРМ

Управниот одбор (УО) на Здружението на судии е составен од **15 члена**, од кои еден претседател, двајца потпретседатели и дванаесет судии, членови на УО, притоа водејќи сметка да се обезбеди соодветна застапеност на четирите апелациони подрачја во Републикава.

Во изминатата година беа одржани **6 седници на Управниот одбор (31.01; 16.04; 22.05; 20.06; 05.10; 27.12.2007)** на кои се разгледуваа и утврдуваа прашања од делокругот на работата на Одборот, а во врска со реализацијата на Програмата за 2006/2007 година:

ПРИОРИТЕТНИ АКТИВНОСТИ

1. Градење механизми за одвојување на судската власт од другите две власти;
2. Подигање на угледот на судската власт;

3. Подигање на довербата на членството на ЗСРМ и зголемување на нивното учество во проектите на ЗСРМ;
4. Дефинирање и градење на соработката со Академијата за обука на судии и обвинители;
5. Дефинирање и градење на соработката со Судскиот совет на Република Македонија.

На седницата одржана на **31.1.2007 год.** се разгледуваше следниов дневен ред:

1. Разгледување на извештајот за добиените предлози и мислења во текот на расправата по повод предлог-текстот на Законот за плати на судиите и иницијалниот текст подготвен врз основа на истите;
2. Утврдување на Правилникот за работните односи во ЗСРМ и Правилникот за организација и систематизација на работните места на стручната служба на ЗСРМ;
3. Утврдување на висината на платата на вработените во ЗСРМ;
4. Распишување јавен оглас за прием на стручен соработник во ЗСРМ и формирање комисија за оценка на кандидатите;
5. Произнесување по поднесената постапка за разрешување на судиката од Основен суд Скопје И Скопје – Снежана Попчевска;

На седницата одржана на **16.4.2007 год.** се разгледуваше следниов дневен ред:

1. Произнесување по предлогот на Министерството за правда на РМ за донесување Закон за платите на судиите.

На седницата одржана на **22.5.2007 год.** се разгледуваше следниов дневен ред:

1. Произнесување по предлогот на Министерството за правда на РМ за донесување Закон за судска служба;
2. Утврдување на листата на учесници на Курсот за обука “Стратешко планирање”;
3. Информирање за преземените активности од ЗСРМ за реализација на проектот на тема “Внатрешна контрола и оцена на работата на судиите”;

На седницата одржана на **20.6 2007** год.се разгледуваше следниов дневен ред:

1. Утврдување на понатамошните активности на ЗСРМ во поглед на Законот за

- плати на судиите и реализацијата на тековниот проект на ЗСРМ “Внатрешна контрола и оцена на работата на судиите”;
2. Одлука за распишување Јавен оглас за ангажирање волонтери во ЗСРМ;

На седницата одржана на **5.10.2007 год.** се разгледуваше следниов дневен ред:

1. Мислење за Законот за плати на судиите, –донесен на седница на Собранието на РМ на 6 септември 2007 година, а објавен во „Службен весник на РМ,, на 14 септември, 2007 година;
2. Разгледување на Правилниците за внатрешна контрола и оцена на работењето на судиите, изготвени од работната група на ЗСРМ;
3. Одлука за продолжување на Договорот за вработување со Наташа Сарамандова;
4. Одлука за прием на волонтери во ЗСРМ, врз основа на претходно распишан јавен оглас:
 - а. Тања Аневска,
 - б. Сања Лазова
 - ц. Борче Стојоски.
5. Договор за идни активности на Здружението на судии на Република Македонија;
6. Предлагање експерти од Република Македонија во подкомитетот за превенција од тортура;

На седницата одржана на **27.12.2007 год.** се разгледуваше следниов дневен ред:

1. Усвојување на предлог-правилникот за внатрешно следење и оценување на работењето на судиите како Финална работна верзија изготвена од работната група на ЗСРМ;
2. Договор за идни активности и проекти на Здружението на судии на Република Македонија;
3. Усвојување на Меморандумот за соработка помеѓу Здружението на судии на Република Македонија и Академијата за обука на судии и јавни обвинители на Република Македонија;
4. Именување претседател и членови на постојните Комисии на Здружението на судии на Република Македонија;
5. Отстапување на три компјутери, сопственост на ЗСРМ, на Основен суд Радовиш;

6. Одлука за исплата на храна и превоз за тројцата волонтери во ЗСРМ:
 - а. Тања Аневска,
 - б. Сања Лазова
 - ц. Борче Стојоски.
7. Одлука за поддршка на проектот “Детето-сведок кој бара посебна грижа” како дел од регионалната програма на Првата детска амбасада во светот – МЕГАШИ”.
8. Разгледување на поканата на Асоцијацијата на судии од Финска за состанокот кој ќе се одржи од 22 до 25 Мај 2008 година во Турку-Финска.

Следува приказ на советувањата и семинарите организирани непосредно од ЗСРМ, како и на оние организирани од други здруженија и институции во кои ЗСРМ партиципирало и обезбедило учество на судии, реализирани во периодот на 2007 година.

Во текна 2007 година ЗСРМ го имплементираше проектот: *„Внатрешно следење и оценување на квалитетот во работењето на судиите”* финансиска поддршка на Набљудувачката мисија на ОБСЕ во Скопје.

Имајќи ја предвид основната цел - градење ефикасен и функционален судски систем во Република Македонија заснован на европските правни стандарди, неопходно беше да се изврши анализа на националниот правен систем и практиката, како и на компаративните истражувања и проучувања, со што ќе се рефлектира не само моменталната состојба во Република Македонија и во државите членки на ЕУ, туку ќе се пристапи и кон предлагање најпогодни решенија за државата.

Во согласност со основната идеја на проектот, во исцрпното аналитичко истражување беа вклучени национални и интернационални експерти. Тимот од домашни експерти го подготви аналитичкиот извештај, базиран врз проучувањата и согледувањата на постоечката правна рамка и практика, во смисла на законодавната подлога и институционалната структура кои во Република Македонија се вклучени во контролата и надзорот на работата на судиите.

При определувањето на домашните експерти беше земено предвид искуството кое ЗСРМ го има од реализацијата на досегашните проекти, како и долгогодишното искуство во трасирањето на патот кон независно и самостојно судство. Врз основа на гореспоменатото, Управниот одбор на Здружението на судии на Република Македонија донесе одлука за ангажирање на следниве експерти:

- Д-р Фиданчо Стоев – судија на Врховниот суд на Република Македонија, во пензија;
- Д-р Љупчо Арнаудовски - професор по казнено право на Правниот факултет “Јустинијан Први”, во пензија;
- Искра Поповска – генерален секретар на Судскиот совет на Република

Македонија.

Истовремено, додека домашниот тим го подготвуваше аналитичкиот извештај, двајца меѓународни експерти: Рудер Тонис/Рудигер Тониес/ од Германија (како постара земја, членка на ЕУ) и Алеш Залар/Алес Залар/ од Словенија (како помлада земја, членка на ЕУ), подготвија извештаи кои вклучуваат студија за нивното национално законодавство во сферата на контролата и надзорот на работата на судиите.

Контактите, коишто Здружението на судии на Република Македонија ги има воспоставено со истакнати претставници од Меѓународната асоцијација на судии, беа од голема помош при изборот на Гунтер Ворац /Гунтер Њоратсцх/ кој го изготви „Критичкиот извештај,, за тековната ситуација во Република Македонија, врз основа на неговата посета во Скопје, во периодот од 5 до 8 јули, 2007 година. Работната посета беше испланирана со цел да се стекне увид во релевантните податоци кои се неопходни за изготвување на заклучниот извештај за фактичката состојба во правниот систем на Република Македонија. Притоа беа организирани средби со претставници на органи кои се вклучени, или на одреден начин имаат придонес во областа на оценувањето и следењето на судската работа, како средби со министерот за правда на Република Македонија – г. Михајло Маневски, со тогашниот претседателот на Судскиот совет на РМ – г. Бекир Исени, со судии од Врховниот суд на РМ, судии од различни инстанци итн.

По собирањето на материјалите од аналитичките и критичкиот извештај, во периодот од 13 до 15 септември, 2007 година, беше одржна “Изолациона сесија” на која беа присутни домашниот тим од експерти, претставници од Управниот одбор на Здружението на судии на Република Македонија, претставник од Министерството за правда на Република Македонија и 6 члена од Судскиот совет на Република Македонија. Како резултат на дебатата одржана на овој состанок, се изготви таканаречен Нацрт - концептуален документ, под наслов “Нацрт-предлог за внатрешно следење и оценување на судиското работење”, во кој се наведени предлозите „за” и „против” различните модели и решенија, како и дополнување на најповолните модели и инструменти за внатрешен преглед на квалитетот во работењето на судиите во Република Македонија.

Врз основа на нацрт-концептуалниот документ ЗСРМ презема дополнителни напори и активности за подршка на првичниот концепт, кој беше објавен во „Судски информатор” , за негово пошироко запознавање од сите судии. Се одржаа и три форуми за дискусии, како и регионални информативни средби во апелациските подрачја низ земјава и една поголема тркалезна маса, на кои дополнително беа собирани коментари, предлози и мислења од сите судии и други заинтересирани субјекти.

Концептот на гореспоменатите тркалезни маси и форумите за дискусии вклучуваа кратко претставување на предлозите и препораките опфатени со нацрт – документот, со посебен осврт на позитивните и негативните аспекти на предложените модели. Сите коментари, препораки и предлози, примени писмено или за време на форумите за дискусија, беа комплетирани и разгледани од експертите, во согласност со нивната вредност и законска основа, за подоцна да бидат вклучени во конечната верзија на концептуалниот нацрт-документ, што претставуваше појдовна точка за подготвување на следната етапа, т.е. Акциониот

план/патоказ.

Коригираниот текст беше претставен на финалната тркалезна маса, која, по овој повод, беше организирана во хотел „Стоун Бриџ“ „Стоне Бриџе“ во Скопје, на 6 декември 2007 година. На тркалезната маса, покрај странскиот експерт, г-дин Гинтер Вораш /Гунтер Њоратсцх/, беа поканети претставници од Министерството за правда на Република Македонија, од Судскиот совет на Република Македонија, од Врховниот суд на Република Македонија, претседателите на сите судови во Република Македонија, претседателите на подружниците на ЗСРМ, членовите на Управниот одбор на ЗСРМ, како и претставници на други релевантни институции и организации и претставници од меѓународната заедница.

Концептот на гореспоменатите форуми за дискусии и на финалната тркалезна маса имаше за цел претставување на предлозите и препораките опфатени со предлог –правилникот за внатрешно следење и оценување на работењето на судиите, со посебен осврт на позитивните и негативните аспекти на предложените модели, проследени со дискусии кои би можеле да придонесат за одреден критичен резултат од учесниците.

Очекуваните резултати од овој проект се состоеа во градење јасен консензус помеѓу судството и другите заинтересирани субјекти во трасирањето на патот кон цврст, разумен, правичен и транспарентен модел и инструмент за внатрешно оценување на квалитетот во работењето на судиите.

Како краен резултат од имплементирањето на горенаведениот проект произлезе конечната верзија на текстот на предлог-правилникот подготвен од Здружението на судии на Република Македонија.

Во текот на 2007 година, ЗСРМ подготви и дистрибуираше два броја на Судскиот информатор (број 44 и 45) и два двоброја на списанието Судиска ревија (1/2 и 3/4 2007).

ИИИ. КРАТОК ОСВРТ НА АКТИВНОСТИ ВО 2008 ГОДИНА

ОД РАБОТАТА НА УПРАВНИОТ ОДБОР

Управниот одбор на Здружението на судиите, во текот на 2008 година одржа 4 седници (*и тоа на 7.03.2008; 24.4.2008; 23.7.2008; 18.9.2008 год.*) на кои се разгледуваа и утврдуваа прашања од делокругот на работата на Управниот одбор насочени кон остварување на целите утврдени во Програмата за работа, а се разгледуваа и тековни прашања.

На седницата одржана на 7.3.2008 год. се разгледуваше следниов дневен ред:

1. Договор за идни активности по проекти на Здружението на судии на Република Македонија;
2. Распишување јавен оглас за прием на тројца стручни соработници во ЗСРМ, на одредено време;
3. Формирање комисија за оценка на кандидатите пријавени на огласот за стручни соработници;
4. Одлука за продолжување на договорот за вработување со Наташа Сарамандова;
5. Разгледување на поканата на Меѓународното здружение на судии за 51-то годишно собрание кое ќе се одржи во Ереван, Армения од 7 до 11 септември, 2008 година.

На седницата одржана на **24.4.2008** год. се разгледуваше следниов дневен ред:

1. Договор за идни активности по проекти на Здружението на судии на Република Македонија;
2. Реализација на грантови одобрени од ОБСЕ и СОРОС;
3. Одлука за прием на тројца стручни соработници во ЗСРМ, на одредено време;
4. Разгледување на коментарите за Законот за Академијата за обука на судии и јавни обвинители и нивните заменици и разгледување на анексот кон коментарите за Законот за Академијата за обука на судии и јавни обвинители.

На седницата одржана на **23.7.2008 год.** се разгледуваше следниов дневен ред:

1. Договор за изготвување на измени и дополнувања на Законот за плати на судиите и договор за изготвување на Законот за плати на јавните обвинители.

На седницата одржана на **18.9.2008 год.** се разгледуваше следниов дневен ред:

1. Договор за работа и конкретизација на активностите по започнатите проекти

Покрај редовната работа на Управниот одбор, Здружението на судиите, преку претседателот и членовите на Здружението, оствари низа средби со претставници на домашни и странски институции. На остварените средби се дискутираше за начините и можностите за зајакнување и унапредување на судската функција, за развојот на судските институции, статусот на судиите, материјалната положба на судиите и сите вработени во судовите, како и за значењето и улогата на судството во рамки на целокупното општествено постоење.

Следува приказ на советувањата и семинарите организирани непосредно од

ЗСРМ, како и на оние организирани од други здруженија и институции во кои ЗСРМ партиципирало и обезбедило учество на судии, реализирани во текот на 2008 година.

Во текот на 2008 година Здружнieto на судиите на Република Македонија го имплементираше проектот под наслов **“Придонес кон функционалноста и ефективноста на судскиот систем,”** (кој се реализира со финансиска поддршка на ОБСЕ-Набљудувачка мисија во Скопје и ФОСИМ-Фондација-Институт отворено општество-Македонија) и **„Притвор пред судење”**(кој се реализира со финансиска поддршка на ОБСЕ-Набљудувачка мисија во Скопје и ОПДАТ-Организација за развој на обвинители).

Главни сегменти на кои се фокусираше проектот **“Придонес кон функционалноста и ефективноста на судскиот систем”** беа:

- 1.Развој на прашалникот и критериумите за евалуацијата на судското работење;
- 2.Измени и дополнувања на дисциплинската постапка за судиите;
- 3.Пристап до судските одлуки;
- 4.Непочитување на судот.

Во текот на 2007 година ЗСРМ, во блиска соработка со Судскиот совет на РМ, Министерството за правда и поддршка од ОБСЕ, оддел за владеење на правото, го имплементираше проектот за развој на правилата за евалуација и оценување на судиската работа. По транспарентниот процес, создаден од истражувањата на постечката домашна регулатива и странската практика, пропратен со тркалезни маси меѓу судиите и отворениот процес кој придонесе за добивање повратни информации од заинтересираните страни, ЗСРМ, во блиска соработка со Судскиот совет на РМ и Министерството за правда го развија предлог-правилникот кој ги содржи правилата и критериумите за постапката за внатрешно набљудување и оценување на квалитетот на судското работење и краток акционен план за утврдување на следниве чекори.

И - Развој на прашалникот и на критериумите за судското работење

Прашалникот за евалуација ги содржи потребните сегменти за судското работење. Критериумите за определување на судиската работа се документ кој ги вклучува квалитативните и квантитативните критериуми што ќе ја одредат оптималната норма за бројот на случаите што секој судија треба да ги реши за еден месец. Многу е важно тоа да биде засновано на објективни принципи и стандарди применливи за судиите, особено порди тоа што ова е една од основите за евалуација на судското работење и затоа што е многу тешко да се утврди бројот на случаите кои треба да бидат решени од судиите за еден месец.

Овој сегмент на проектот бешепродолжување на активностите од 2007

година и со него беше финализиран процесот на формирање правна рамка и основа за идното оценување на судиското работење. Концептот на овој сегмент вклучуваше формирање проектен тим кој ќе го изготви текстот на овие два документа во текот на изолационата сесија и ќе овозможи објавување на текстот во Судскиот информатор и негова дистрибуција до сите судии. Воедно, тоа овозможи и одржување на еднодневна тркалезна маса за дискусија по текстот и негово финализирање. Овој сегмент беше спроведен со блиска соработка со Судскиот совет на РМ.

Од преземените активности за имплементација на овој сегмент беше составен образецот за судиското работење за основните, апелационите судови и Управниот суд и упатствата за нивно пополнување. Стануваше збор за работна верзија на проектниот тим која, заедно со дел од членовите на Судскиот совет на РМ, ја подготвија за време на изолационата сесија што се одржа во хотелот „Аполонија“, во Гевгелија, во периодот од 8 до 10 Мај, 2008 година.

III-Измени и дополнувања на дисциплинската постапка за судиите

Сегашната состојба во судскиот систем на Република Македонија, а пред се делот за дисциплинската одговорност на судиите покажува низа недостатоци со кои Здружението на судии ќе изрази интерес да преземе сериозни чекори за воспоставување нов тип инструменти кои ќе ја регулират постапката. И покрај тоа што станува збор за релативно нов правилник кој ја регулира таа постапка (правилникот е објавен во Службен весник број 15/07), лоцирани се одредени слабости и недостатоци кои создаваат конфузија во толкувањето на одредбите и доаѓаат во спротивност со Законот за судови и Законот за судскиот совет, од 2006 година. Цел на овој проект е измена на постоечкиот правилник и донесување нов кој јасно ќе ги дефинира критериумите за поведување и водење дисциплинска одговорност за судиите и ќе ги ревидира мерките и санкциите кои можат да бидат изречени во оваа постапка. При неговата изработка се водеше сметка за исклучителноста на поведувањето на оваа постапка, со што воедно би се зачувало и едно од најважните начела за независност на судиите. Во таа насока е и Повелбата на ООН која утврдува неколку заеднички начела на Судската повелба во Европа подржани и од Европската асоцијација на судиите, меѓу кои и тоа дека: “Дисциплинските санкции за злоупотреба на судиската функција ги изрекува тело составено од припадници на судството според утврдени процесни правила”. Една од главните нишки кои ЗСРМ се обиде да ги вметне во изработката на новиот правилник беше внесувањето на доктринерните начела и методите кои ќе обезбедат заштита на судијата за време на водењето на дисциплинската постапка.

Изработката на новиот правилник требаше да обезбеди сестрани, транспарентни и функционални механизми за дисциплинска постапка на судиите кои ќе бидат од врвна важност за постигнување успех и поддржување на тековните напори во земјава, како во однос на зајакнувањето на независноста, така и во зголемувањето на ефикасноста на судството.

Како концепт, овој проект беше имплементиран преку формирање проектен

тим кој го изработи првичниот и финалниот текст на предлог-правилникот. Предлог-правилникот беше објавен во Судскиот информатор. Во понатамошниот тек на проектот беа одржани две тркалезни маси на ниво на апелациони судови во Скопје и Битола, на кои им се даде можност на сите судии да дискутираат по текстовите. Финалната тркалезна маса се одржа во Скопје.

Овој сегмент се реализира во соработка со Судскиот Совет на РМ кој ќе ги имплементира крајните резултати од проектот.

ИИИ-Пристап до судските одлуки

Целта на овој проект беше изготвување насоки и заклучоци за поедначен пристап на судовите во примената на Законот за слободен пристап до информациите и, доколку е потребно, да се дадат предлози за измени на позитивното законодавство, што би имало допирни точки со ова прашање. Оваа цел би можела да биде постигната преку зголемена транспарентност на судството и создавање функционален механизам за олеснување на пристапот до судските одлуки кој е од врвна важност за постигнување успех и подржување на тековните напори во земјава во однос на зајакнување на довербата на јавноста во судството.

Унапредувањето на објективното и професионалното информирање за работата на судовите е од интерес на судовите кон враќањето на довербата и јавноста за непристрасност во пресудувањето и за нивната верификација како стабилни и авторитетни институции на правдата.

Како последица на потребата беше донесен Закон за слободен пристап до информациите од јавен карактер со кој се уредуваат условите, начинот и постапката за остварување на правото на слободен пристап до информациите од јавен карактер со кој располагаат органите на државната власт и други установи, и институции коишто вршат јавни овластувања и дејност од јавен интерес. Според Законот за судовите, информации за јавноста преку средствата за јавно информирање за работата на судот, како и информации за текот на постапката по конкретен предмет дава претседателот на судот или судијата по негово овластување. Правото на пристап до судските одлуки и до другите информации имаат клучна улога во креирањето на можноста граѓаните и другите релевантни и заинтересирани субјекти да имаат увид во работата на државните институции и пошироко.

Сепак, во практиката сликата за примената на пропишаните закони за остварување на правото на пристап до информациите од судството, иако е важен сегмент за една правна држава, е сосема поинаква. Досегашните анализи на функционирањето на правосудството во Република Македонија идентификуваа поголем број слабости, меѓу кои е и недоволно развиената комуникација со јавноста, како и непримената на законите што се однесуваат на давањето информации, што претставува една од слабостите на системот, а чие надминување може да биде резултат на комплексни, заемно поврзани и динамично поставени мерки и активности.

Значи, поактивен пристап до информациите од судството е повеќе од потребен. Ова е од особено значење за важните прашања кои дури можат и спротивно да

влијаат на самостојноста и независноста на судиите, а кои истовремено можат да бидат поттикнати и отворено дискутирани на транспарентен начин кој ќе овозможи поширок консензус помеѓу судството и јавноста.

ИВ- Непочитување на судот

Членот 50 од Уставот на РМ гарантира заштита на основните човекови права и слободи од страна на судовите. За да обезбеди гаранција на овие права Уставот пропишува дека судовите треба да ги решаваат предметите по принцип на итност и приоритетност. За да се обезбеди усогласеност со овие востановени принципи Уставот и другите законодавни документи пропишуваат временска рамка во која судиите, обвинителите и другите актери во казнено-судскиот систем мора да дејствуваат. Овие временски рамки се начин за гарантирање на правата на странките за судење во разумен рок.

Спротивно на основниот принцип на прописите во кривичните постапки- точното и навременото извршување на кривичните постапки- по кои судот е должен да заседава без одлагање, македонските судови се соочуваат со преоптовареност со предмети во различни фази од судењето. Ова преоптоварување го парализира судството и ја зголемува недоверба кон јавното мислење за судовите, односно дека судовите се неефикасни, неефективни, па дури и дека се корумпирани.

Од набљудувањето на судовите може да се забележи дека одложувањата на постапките најчесто не е судска грешка. Сепак, постои мислење дека судиите не ги преземаат сите неопходни мерки судењето да заврши во разумен рок. Се чини дека тие не ги користат процедуралните мерки, како што се присилно доведување на сведок или тужен, или пак казнување адвокат кој не се појавува на судење без оправдување, итн.

Овој сегмент имаше за цел да отвори дебата за важните сегменти од оваа тема и да им овозможи на судиите и на другите заинтересирани лица да ги изнесат своите гледишта и ставови.

Вториот проект, насловен како **“Притвор пред судење”** се однесуваше на одредените и идентификуваните пропусти во практиката и во почитувањето на меѓународните стандарди при одредување на притворот. За таа цел беа организирани неколку настани посетени од судии, обвинители и адвокати, на кои јавно беа презентирани слабостите што се откриени во решенијата за притвор издадени од македонските судови. Како краен резултат на овој проект беше креирањето насоки (брошура) за нивна правилна употреба и примена од судиите и обвинителите.

Поединечно, секој од сегментите ги опфати седниве активности:

1. Развивање на прашалникот и ориентационата норма за евалуација на судиите
 - Беа одржани две изолациони сесии за изработка на образецот за судиското работење и за изработка на ориентационата норма.
 - Беше одржана и тркалезна маса на која беа презентирани финалните

верзии на образецот за судиското работење за основните, апелационите судови и за Управниот суд кои претходно беа дистрибуирани преку “Судскиот информатор”.

- На 24 декември, во Скопје, беше одржана тркалезна маса за презентација на изработената предлог-орентациона норма која претходно беше доставена до претседателите на подружниците на ЗСРМ.

2. Измени и дополнувања на дисциплинската постапка за судиите

- Од работната група беше зработен предлог-текст за измени и дополнувања на правилникот за дисциплинска постапка.
- Беа одржани и две тркалезни маси во Скопје (за судовите од скопското и гостиварското апелациско подрачје) и во Штип (за судовите од штипското и Битолското апелациско подрачје) на кои беше дадена можност сите судии во државава да ги изнесат своите забелешки и сугестии по предлог-текстот, пред неговата финализација.

3. Пристап до судските одлуки

- Беше извршена дистрибуција до сите претседатели на судови во државава на анализата изготвена од ОБСЕ и беа одржани две тркалезни маси во Скопје (за судовите од скопското и гостиварското апелациско подрачје) и во Штип (за судовите од штипското и битолското апелациско подрачје) на кои, во присуство на членовите на работната група и на меѓународен експерт од Шветска се отвори прашањето за пристапот до судските одлуки и за проблемите со кои се соочуваат судовите и барателите на пресудите.
- Беа изготвени финални заклучоци и препораки кои би требало да бидат објавени во „Судиската ревија“, во почетокот на наредната година и на тој начин да бидат дистрибуирани до сите судии во државава.

4. Непочитување на судот

- Во Скопје еше одржана дводневна тркалезна маса на која присуствуваа претседателите на судовите, преставници од Адвокатската комора и од Здружението на новинари, на која се разговараше за организацијата на работата во судница и за проблемите што произлегуваат од непочитувањето на судот.
- Беа изготвени финални заклучоци и препораки кои би требало да бидат објавени во „Судиската ревија“, во почетокот на наредната година и да бидат дистрибуирани до сите судии во државава.

5. Во однос на проектот “Притвор пред судење” беа имплементирани следниве активности:

- Две дводневни конференции, во Скопје, на кои присуствуваа судии-кривичари од судовите од републикава, на кои се отвори прашањето за притворот и притворските решенија.
- Четири работилници на подрачјата на апелационите судови во Македонија, на кои судиите-кривичари практично работеа на симулирани случаи на притворски решенија и отворија дискусија за притворот и за проблемите коишто беа посочени во претходно дистрибуираната анализа на ОБСЕ.
- Беше одржана завршна тркалезна маса на која беа презентирани заклучоци и препораките од претходните согледувањана работната група.
- Се отпечати Прирачникот за притвор.

Во текот на 2008 година, ЗСРМ подготви и дистрибуираше **два броја** на Судскиот информатор (броевите 46 и 47) и **два двоброја** на списанието Судиска ревија (броевите 1/2 и 3/4 од 2008 год.).

ИВ. КРАТОК ОСВРТ НА АКТИВНОСТИТЕ ВО 2009 ГОДИНА

ОД РАБОТАТА НА УПРАВНИОТ ОДБОР

Управниот одбор на Здружението на судиите, во текот на 2009 година, одржа 4 седници (и тоа на **28.1.2009 год.; на 3.06.2009 год.; на 25.11.2009 год.; и на 25.12.2009** година), на кои се разгледуваа и утврдуваа прашања од делокругот на работата на Управниот одбор насочени кон остварување на целите утврдени во Програмата за работа, а разгледуваше и тековни прашања.

На седницата одржана на **28.1.2009 год.** се разгледуваше следниов дневен ред:

1. Договор за идни активности по проекти на Здружението на судии на Република Македонија;
2. Разгледување на писмото доставено од Академијата за обука на судии и јавни обвинители и изработка на одговор по истото;
3. Распишување јавен оглас за прием на двајца стручни соработници во ЗСРМ, на

одредено време;

4.Формирање пописна комисија со предлог членови:

Слободан Хаџихристовски-судија на Основен суд Скопје ИИ

-Цвета Стефановска-сметководител на Здружението на судиите наРМ,

-Сања Лазова-Стојанова-стручен соработник во Здружението на судии на РМ.

5.Донесување одлука за касов-максимум, во висина од 30.000,00 денари.

На седницата одржана на **3.6.2008 год.** се разгледуваше следниов дневен ред:

1.Давање мислења, сугестии и забелешки по предлог-законот за изменување и дополнување на Законот за плати на судиите ;

На седницата одржана на **24.4.2008 год.** се разгледуваше следниов дневен ред:

1.Давање мислења, сугестии и предлози по престојната конференција на тема: “Независноста на судството”;

2.Одлука за прием на стручен соработник, на одредено време, во ЗСРМ, врз основа на претходно распишан јавен оглас;

3.Договор за прием на еден волонтер во ЗСРМ;

4.Запознавање со активностите по повод проектот: “Судот и Медиумите”;

5.Предлог за номинирање судија за член на Управниот одбор на Академијата за обука на судии и јавни обвинители;

6.Предлози за идните активности на Здружението.

Следува приказ на советувањата и семинарите организирани од ЗСРМ, како и на оние организирани од други здруженија и институции во кои ЗСРМ партиципирало и обезбедило учество на судии, реализирани во периодот на 2009 година.

Во јануари 2009 година ЗСРМ потпиша договор со Фондацијата „Институт Отворено Општество„-Будимпешта, Унгарија, за имплементација на проектот „Притвор пред судење„ до 31.12.2009 година. Проектот беше своевидно продолжување на активностите од 2008 год. кои резултираа со публикување на прирачникот кој беше дистрибуиран до сите судии во државава.

Беше одржана и конференција, на 21.4.2009 год. во Битола, за судиите и обвинителите на битолското и гостиварското апелациско подрачје. Пред судиите беа презентирани домашните и меѓународните практики за примената на мерката притвор од членовите на работната група.

На 11.5.2009 година, во Гостивар, беше одржана првата работилница, на која присуствуваа судии и обвинители од апелациското подрачје на Гостивар и Штип, на која, преку практична работа и размена на искуства, се разработуваше секојдневната проблематиката на судиите и обвинителите во изрекувањето и предалгањето на притворот како мерка за обезбедување присуство на обвинетиот во текот на кривичната постапка.

На 26 јуни 2009 год., во Скопје, се одржа конференција која ги опфати судиите и обвинителите од апелациското подрачје на Скопје, претставници од Адвокатската комора и од Министерството за внатрешни работи на РМ, заменик-народен правобранител на РМ и меѓународниот експерт од Франција, господинот Христоф Вивет (Цхристопхе Вивет), јавен обвинител и поранешен истражен судија во Гренобал, Франција и Генерален секретар на здружението на судии во Франција. Цел на оваа конференција беше преку сеопфатната меѓународна и домашна регулатива и практика да се придонесе во изнаоѓањето на најдобар модел на примената на притворот и останатите мерки за присуство на обвинетиот во постапката.

Беа презентирани и домашните и меѓународните практики по однос на притворот и другите алтернативни мерки.

Во октомври и ноември истата година беа одржани работилници во Скопје (за судии и обвинители од скопското и битолското апелациско подрачје), и една еднодневна конференција во Штип (за судии и обвинители на штипското апелациско подрачје) како и дводневна изолациона сесија за членовите на работната група од проектот .

Изолациона сесија за членовите на работната група, што се одржа во декември, во Струмица, имаше за цел да ги финализира изнесените предлози и забелешки од одржаните конференции и работилници и да ги изготви нацрт заклучоците и препораките што беа презентирани на финалната тркалезна маса во Скопје, која се одржа на 21 Јануари 2010 година. На истата присуствуваа претседателите на судовите, преставници од јавните обвинители, од адвокатите и преставници од Министерството за правда. Вооедно, присуствувааше и Џемс Стефансон (Јеремс Степхенсон), претседател на кривичниот суд во Базел, Швајцарија.

Со имплементирањето на оваа активност се финансира проектот, а

усвоените заклучоци беа дистрибуирани до сите релевантни институции.

Проект: „Притвор пред судење,, февруари-декември, 2009 година

Заклучоци и препораки

Проектот „Притвор пред судење,, во 2009 година го реализираше Здружението на Судии на Република Македонија во соработка со Здружението на Јавни обвинители на Република Македонија, Адвокатската комора на Република Македонија и со Академијата за обука на судии и јавни обвинители на Република Македонија, а со финансиска поддршка на Фондацијата „Институт за отворно општество,, - Будимпешта.

Според активностите предвидени со проектот се одржаа 3 конференции и две работилници и тоа:

Конференции во:

- Хотел „Епинал,, Битола, на 21.4.2009 год.;
- Хотел „Стоун бриџ,, - на 26.6.2009 год.;
- Апелационен суд Штип, на 30.9.2009 год.;

Работилници во:

- Хотел „Арка,, - Скопје, на 16.10.2009 год.;
- Хотел „Грин Хилтон,, - Гостивар, на 11.5.2009 год.

На овие конференции свои презентации имаа:

- **Д-р Драган Тумановски**, судија на Врховен суд на Република Македонија и претседател на Здружението на судии на Република Македонија;
- **Маргарита Цаца Николовска**, поранешен судија во Европскиот суд за Човекови Права во Стразбур;

- **Агим Мифтари**- судија на Врховен суд на Република Македонија, во пензија;
- **Милка Стефкова**, судија на Апелационен суд Скопје;
- **Д-р Лазар Нанев**, претседател на Основен суд Кавадарци;
- **Стојан Коцев**, адвокат од Штип;
- **Јордан Митриновски**, претседател на Апелационен суд Скопје;
- **Еленко Миланов**, адвокат од Скопје;
- **Кристофер Вивет**, Обвинител од Гренобл, Франција;
- **Димитрула Апостоловска**- Јавен обвинител во ОЈО Скопје;
- **Џереми Стефансон (Јереми Степхенсон)**-претседател на Кривичниот суд во Базел, Швајцарија.

Како резултат на одржаните средби се донесоа следниве заклучоци и препораки:

Заклучоци:

1. Притворот како најстрога мерка за обезбедување присуство на обвинетиот и за успешно водење на кривичната постапка е предвиден во ЗКП и треба да се определува во исклучителни случаи. За негово законито определување потребно е да се има предвид принципот на индивидуалност и да се презентираат аргументирани-образложени причини.
2. За обезбедување присуство на обвинетиот и за успешно водење на кривичната постапка да се определуваат и другите алтернативни мерки, предвидени во ЗКП.
3. Да се надмине проблемот со притисоците врз судиите во нивното работење по прашањата за определување на мерките за обезбедување присуство на обвинетиот и за успешно водење на кривичната постапка .
4. Да се донесат подзаконски акти во врска со реализацијата на определените мерки за обезбедување присуство на обвинетиот и за успешно водење на кривичната постапка. Ваквите мерки се есенцијални за целосното регулирање на оваа материја и за олеснување во постапувањето.

5. Онаму каде што е можно да се прекине со практиката осомничениот да се приведува при крајот на работното време и во доцни часови, во петок, за да се елиминира временскиот притисок на судијата при одлучувањето.
6. Краткиот рок што истражниот судија го има пред донесувањето на решението за притвор не треба да биде причина сама по себе за определувањето на мерката притвор.
7. Долгиот временски рок за изготвување на вештачења и немањето финансиски средства за исплаќање на трошоците за истите не смеат да претставуваат основ за продолжување на мерката притвор.
8. Да се олесни административната процедура во обезбедувањето на потребната документација за законското одлучување за понудената гаранција, како една од мерките понудени во ЗКП.
9. Согледана е одредена тенденција во заменувањето на мерката притвор со мерката „куќен притвор“. Таквата замена, иако куќниот притвор е поблага мерка, не значи дека треба да се запостави примената на другите алтернативни мерки предвидени со закон.
10. Да се продолжи со практиката на Здружението на Судии на Р.М и на Академијата за обука на Судии и јавни Обвинители со едукација на Судии, Јавни Обвинители и нивните стручни соработници.

Препораки:

1. Да се разработат проблемите во врска со прашањата за материјална и нематеријална штета во врска со определувањето на мерките за обезбедување на присуство на обвинетиот и за успешно водење на Кривичната постапка.
2. Да се обезбедат средства преку нов Проект за Анализа на состојбата за целокупниот инструментариум за превентивните мерки за ограничувањето на слободата. Истотака, да се изврши анализа на притворските решенија од 2008 и 2009 година со цел да се види колку

овој проект придонел за намалување на притворските решенија и за квалитетот на истите.

По изготвувањето на оваа Анализа да се достави до сите судии, обвинители, Адвокатската Комора на Р.М, Народниот Правобранител на Р.М, Јавниот Правобранител на Р.М., Министерството за Внатрешни Работи на Р.М. и други засегнати страни за прашањата врзани за другите мерки за обезбедување на присуство на обвинетиот и за успешно водење на Кривичната постапка.

3. Да се презентира позитивната пракса на Врховниот суд на Р.М кои го третираат ова прашање, но истотака и праксата на Основните и Апелационите судови.

Истата година, во декември беа одржани тркалезни маси како дел од заедничкиот проект на ЗСРМ и Набљудувачката мисија на ОБСЕ во Скопје на тема: “Судови и медиуми” и “Независноста на судството”

Проектот “Судови и медиуми” кој Набљудувачката мисија на ОБСЕ во Скопје го спроведе во соработка со Здружението на судии и Здружението новинари на РМ, имаше за цел да се осврне на прашањата поврзани со соработката и комуникацијата помеѓу судовите и медиумите. Проектот имаше за цел да покрене дискусија помеѓу судиите, судиската администрација и медиумските преставници, соочувајќи се со прашања како принципите на известување за актуелни случаи во кривичната постапка, претпоставката на невиност, јавност на судењата и пристап до судиските информации.

Во таа насока беа организирани две тркалезни маси, од кои едната се одржа на 3.12.2009 во хотел “Арка” во Скопје, а втората на 5.12.2009 во хотел “Епинал” во Битола.

На тркалезните маси зедоа учество десет судии, пет претставници од јавното обвинителство и новинари.

На 21 и 22 декември 2009 година во организација на ЗСРМ и Одделот за владеење на правото при Набљудувачката мисија на ОБСЕ во хотел “Арка” во Скопје се одржа тркалезната маса на тема “Независно судство – реалност или аспирација за независен судски систем”.

Тркалезната маса претставуваше финализација на проектот кој имаше за цел да придонесе кон процесот на развој на функционален и ефикасен систем во државата, составен од независно, објективно и непристрасно судство.

Во почетната фаза на проектот беше спроведена анонимна анкета помеѓу судиите испитаници (врз основа на Прашалник), а во наредната фаза се изработи Анализа за независноста на судството во државата.

Анализата беше појдовна точка за дебатирање на тркалезната маса, при што

своите мислења, критики, сугестии и видувања имаа прилика да ги искажат судиите преставници на Основните и Апелационите судови низ земјава, претставник на Министерството за Правда, Претседателот на Врховниот суд, како и претставници на Судски совет.

Дебатата беше конструктивна, при што излагачите се осврнаа на следниве теми, притоа коментирајќи ги наодите од Анализата:

- Општ преглед на Анализата од страна на ОБСЕ;
- Улогата на Судски совет на РМ во независноста на судството;
- ЗСРМ и неговите заложби за поефикасно и независно судство;
- Форми на влијание врз судиската функција и довербата на јавноста во судството;
- Финансиски проблеми во работењето на судовите и
- Транспарентноста на работата на судството и односот со медиумите.

Со имплементирањето на овие активности, заврши реализацијата на програмата за работа на ЗСРМ за 2009 година.

В. КРАТОК ОСВРТ НА АКТИВНОСТИ ВО ПРВАТА ПОЛОВИНА НА 2010 ГОДИНА

ОД РАБОТАТА НА УПРАВНИОТ ОДБОР

Управниот одбор на Здружението на судиите во првата половина на 2010 година (заклучно со мај 2010) одржа 4 седници и тоа на **(03.02; 17.03; 29.04; 12.05.2010)** година, на кои се разгледуваа и утврдуваа прашања од делокругот на работата на Управниот одбор насочени кон остварување на целите утврдени во Програмата за работа, а воедно разгледуваше и тековни прашања.

На седницата одржана на **03.02.2010** се разгледуваше следниов дневен ред

- 1..Договор за идни активности на Здружението за 2010 година;
- 2.. Разгледување на анализата од ОБСЕ за независноста на судството

На седницата одржана на **17.03.2010** се разгледуваше следниов дневен ред

- 1.Разгледување на Предлог на Закон за изменување и дополнување на Законот за судови;

2. Донесување на одлука за ангажирање на двајца стручни соработници

Сања Лазова Стојанова

Борче Стојоски

На седницата одржана на **29.04.2010** се разгледуваше следниов дневен ред

1. Разгледување на забелешките по однос на Предлог на Закон за изменување и дополнување на Законот за судовите;

2. Разгледување на предлог Законот за Академија за судии и јавни обвинители;

3. Одлука за измена на членовите на Издавачкиот совет;

4. Разгледување на меморандумот за соработка на ЗСРМ и Набљудувачката мисија на ОБСЕ во Скопје за спроведување на проектот: “Поттикнување на дискусија во правната заедница во врска со прашањето со независноста на судството”

5. Разгледување на писмото од Васил Стефанов-судија на Апелационен суд Штип;

На седницата одржана на **12.05.2010** се разгледуваше следниов дневен ред

1. Договор за свикување на ВИИИ Изборно Годишно собрание

Следува приказ на советувањата и семинарите организирани непосредно од страна на ЗСРМ, како и на оние организирани од други здруженија и институции, во кои ЗСРМ партиципирало и обезбедило учество на судии реализирани во периодот во првата половина на 2010 година.

Во текот на 2010 година, Здружението на судии на РМ, потпиша меморандум и договор за имплементирање на проектот: “Независност на судството” со ОБСЕ-Набљудувачката мисија во Скопје.

Овој проект треба да преставува продолжување на започнатите активности во 2009 година, кои финансираа со публикување на анализата.

Со потпишаниот договор е предвидено во втората половина на оваа година да се одржат 4 еднодневни национални тркалезни маси (на секое од Апелационите подрачја) и една дводневна регионална тркалезна маса на која учество ќе земат преставници од Судските совети и Здруженијата на судии од останатите балкански земји.

Предвидените настани ќе имаат за цел да се изнесат конкретни препораки за подобрување на сегашната ситуација во судството како и да се предложат јасни сугестии на измена на постојаната легислатива која ќе обезбеди независност на судството и судиите во целост. Препораките ќе бидат инкорпорирани во финални заклучоци и препораки.

СУДИСКА РЕВИЈА

Како дел од остварување на статутарната цел на ЗСРМ - залагање за јакнење на професионалниот и општествениот статус на судиите и на судството во целина – е преку издавањето на стручното списание “Судиска ревија”. Судиската Ревииа е единствено стручно списание во РМ, првпат издадена во 1995 година каде може да се објавуваат написи од правната област и се овозможува развивање на правната мисла. Во неа се објавуваат трудови и статии од разни области на правниот живот, толкувања и примена на правните прописи и правила, меѓународни договори и конвенции, погледи врз организацијата на судството, статусот на судијата и судот во општеството, и друго. Заради запознавање на јавноста со страниците на списанието се објавуваат и начелни ставови и правни мислења по одделни правни прашања кои ги утврдува Врховниот суд на Република Македонија на Општа седница и кои се од значење за обезбедувањето на единство во примената на Законите од страна на судовите.

Секоја година Здружението издава 4 броја на стручното списание “Судиска ревија”, со околу 800 примероци по број, кое без надоместок го добиваат сите судии во Републикава.

Во прилог: содржината на темите објавени во Судиска ревија во периодот од 2006-2010

Судиска ревија број **3-4 декември 2006**

- Д-р Арсен Јаневски - Странка против која може да се поднесе тужба за поништување на арбитражна одлука
- Д-р Фиданчо Стоев - Проширување и зајакнување на управно-судската заштита преку посебен управен суд

- М-р Драган Тумановски – „(Не) овластен тужител” со истечен мандат
- Доц. Д-р Гордана Бужаровска – Европски јавен обвинител- предуслови, дилеми, перспективи
- Милојка Калкашлиева – Правното дејство на одлуките на Уставниот суд на Република Македонија донесени во оценувањето на уставноста и законитоста на нормативните акти
- Вања Михајлова – Блиските врски помеѓу трговијата со луѓе и корупцијата
- Ранко Максимовски – Впаричување на недвижности во стечајна постапка
- Никола Прокопенко – Стандардите на Советот на Европа во областа на користењето информатичката технологија во судството(И)
- Теофил Томановиќ – Заштита на правата на работникот во случај на отказ на договорот за вработување
- Ангел Ристов – Организации за управување со зградите во етажна сопственост
- Зоран Михајлоски – Страни и фази на склучување на колективните договори
- М-р Димитар Манчев – Непроменливи (признати) правни величини во граѓанскиот статус
- Оливер Вуксановиќ - Музичко авторско дело и правна природа на авторските договори за издавање на музичко дело
- Ин мемориам – Кирил Тасевски, Јасминка Андоноска, Васил Петковски

Судиска ревија број **1-2 јуни 2007**

- Д-р Фиданчо Стоев – Самостојното одлучување и одговорноста на судијата
- М-р Димитар Узунов – Престанок, разрешување и одговорност на судиите
- Д-р Арсен Јаневски – Новини во Законот за парничната постапка кои се однесуваат на застапување на странките преку полномошник

- Д-р Татјана Зороска-Камиловска – Товарот на докажувањето според Законот за парнична постапка од 2005 година
- Д-р Марија Салма – Пресуда поради пропуштање
- Д-р Горан Коевски – Европските трендови во утврдување на правната припадност на трговските друштва
- Д-р Јадранка Дабовиќ-Анастасовска, Ненад Гавриловиќ – Основни белези на авторските договори
- Д-р Тодор Витларов – Казненоправна заштита на животната средина
- Вања Михајлова – Транзицијата – најголема причина за корупција
- Абдулаким Салиу – Ефикасната примена на конфискацијата на имот и имотна корист – гаранција за поуспешна борба против криминалот
- Никола Прокопенко – Стандардите на Советот на Европа во областа на користењето на информатичката технологија во судството (ИИ)
- М-р Милка Ристова – Првиот избор на членови на Судскиот совет на Република Македонија од редот на судиите
- Ангел Ристов – Одржувачката како начин на стекнување на правото на сопственост
- Васил Стефанов – Утврдување вредност на предметот на спорот и утврдување вредност за наплатување на судската такса во парничната постапка
- Јован Јовановски – Субјективно преиначување на тужбата кај тужителот
- М-р Димитар Манчев – Поделена одговорност
- Д-р Осман Кадриу – Приказ на книгата „Меѓународно приватно право“ од Проф. Д-р Трајан Бундевски
- Ин мемориам – Михаил Наумов

Судиска ревија број **3-4 декември 2007**

- Д-р Драган Тумановски – Меѓународни гаранции на независност на судството
- Вели Ведат , Љубин Алексијевски – Судски имунитет
- Д-р Арсен Јаневски, Д-р Татјана Зороска-Камиловска – Атхезионо решавање на граѓанскоправните спорови во казнената постапка
- Д-р Родна Живковска – Видови стварни права во правниот систем на Република Македонија
- Д-р Сашко Мешков , М-р Димитар Манчев – Кривично дело убиство на дете при пораѓање по член 127 од КЗМ
- Д-р Драган Тумановски - Временско важење на законите
- Теофил Томановиќ – Обештетување на работодавачот од штета сторена од страна на работникот според Законот за работни односи
- Васил Стефанов – Примена на колективните договори
- М-р Димитар Узунов – Неправичност во враќање на градежното земјиште на поранешните сопственици
- М-р Зоран Михајлоски – Принципите на корпоративно управување
- Виолета Поповска – Докажување во парничната постапка
- М-р Цветанка Сиљаноска-Костадиновска – Нови согледувања и аспекти за имотните односи на брачните другари

Судиска ревија број **1-2 септември 2008**

- Анализа - Притворски решенија
- Притвор пред судскиот процес – Искуства на САД – судија Ричард Г.Стернс
- Меморандум и налог за притвор согласно одредбите 18 У.С.Ц.-Судија Роберт Б.Колингс
- Јани Нича – Притвор пред судење
- Драган Гоцо – Притвор пред судење

- Марко Зврлевски – Притвор пред судење
- Д-р Фиданчо Стоев - Слободен пристап до информациите од јавен карактер од судовите
- М-р Милка Ристова - Меѓународна карта за осигурување на моторни возила – систем „Зелена карта”
- Златко Николовски – Правната положба на нотарот како повереник во оставинската постапка
- Теофил Томановиќ – Вршење на друга работа која не е предвидена со договорот за вработување
- М-р Зоран Михајловски – Систем на управување со друштвото
- Васил Стефанов – Воедначување на судската практика и потребата од измени и дополнувања на Законот за парнична постапка
- Абдулаким Саљиу – Вонредни правни лекови во фокусот на реформите
- Здравка Скалова – Алтернативно решавање на спорови : Закон за медијација
- Славчо Тасев , М-р Димитар Манчев – Препознавање на предмети и лица
- Ин мемориам – Златко Линин

Судиска ревија број **3-4 декември 2008**

- Дозволеност на ревизија од второстепен суд
- Д-р Родна Живковска – Земјата и на странците
- М-р Милка Ристова – Улогата на бранителот во постапката за одговорност на судиите
- Станков А., Дума А., Чакар З., Јанеска Б. – Причина , механизам и начин на смрт
- Проф. Д-р Осман Кадриу – Потребата од кодификација на граѓанското право и нејзината неминовност во Република Македонија

- М-р Зоран Михајловски – Наградување на менаџерите
- М-р Божидар Кочов – Овластувањата на нотарот според позитивната правна регулатива на Република Македонија
- Ангел Ристов – Правниот статус на облиците на месната самоуправа
- Фиданчо Стоев – Новини во Законот за Општата управна постапка
- Теофил Томановиќ – Привремено оддалеување на нотар од вршење на службата
- М-р Димитар Узунов – Новини во Законот за изменување и дополнување на Законот за работни односи
- М-р Димитар Манчев – Опасност од штета и одговорност за надоместување при вршење на општо корисна дејност
- Кире Здравев – Непочитување на судот
- Вања Михајлова – Спречување и санкционирање на финансиските измами во ЕУ но и во земјите кандидати
- Васил Стефанов – Проблемот на доставувањето на судските одлуки и другите писмена
- Љупчо Тодоровски – Забелешките кон новата улога на судијата за извршување на санкции
- Ин мемориам – Петровски Стојан

Судиска ревија број **1-2 ноември 2009**

- Д-р Драган Тумановски – Меѓународни правни стандарди и презумпција на невиност
- Проф. Д-р Арсен Јаневски – Потреба од растоварување на судовите од неспорни работи
- Кристоф Вивет – Притвор пред судење
- Ранко Максимовски – Закон за катастар на недвижности и нотарски надлежности

- М-р Ангел Ристов - Заштита на правото на сопственост пред Европскиот суд за човекови права
- Д-р Зоран Михајловски – Колективно договарање и колективните договори
- М-р Димитар Узунов – Задолжително мериторно одлучување во жалбената постапка
- Теофил Томановиќ – Последици од повредата на правилата на нотарскиот акт
- Саша Ѓорѓевиќ – Пресметување на ориентациона норма за работа на судии; Коефициент на сложеноста на предметот
- Проф.Д-р Родна Живковска – Општ дел на граѓанското право , Воведни теми 3, (Вршење на граѓанските субјективни права)
- Ин мемориам – Васил Велковски

Судиска ревија број 3-4 декември 2009

- Д-р Драган Тумановски – Признавање и извршување на странска пресуда и вонредно испитување правосилна пресуда
- Д-р Фиданчо Стоев - Право на жалба во управниот спор
- Проф.Д-р Родна Живковска – Институтот на злоупотреба на правата
- Д-р Невенка Петрушиќ – Постапка за присилна хоспитализација на лица со ментални пореметувања од аспект на стандардите на заштита на човековите права
- Д-р Зоран Михајловски – Договор за уредување на односите меѓу деловните лица со друштвото
- М-р Димитар Узунов – Целосна заштита во управните спорови
- Теофил Томановиќ – Конечноста и извршноста на одлуката со која се одлучува за правта , обврските и одговорностите на работникот
- Јован Трпевски – Поврзани друштва

- М-р Елена Никодиновска – Видови на недостатоци на одлуките на Акционерското собрание – Одлуки кои можат да се побиваат
- Љубица Колик – Конвенција за правата на детето и на нејзината имплементација во македонското законодавство
- Д-р Фиданчо Стоев – Судовите и медиумите
- Врховен суд на РМ – Начелен правен став

СУДИСКИ ИНФОРМАТОР

Судискиот информатор, како службено гласило на Здружението, во кој се објавуваат статии и написи за активностите и работата на Здружението и на Центарот, како и кратки информации за другите важни настани и случувања во судството во Република Македонија, го подготвува уредникот Теофил Томановиќ - судија на Апелациониот суд, во пензија, како и стручната служба на ЗСРМ.

Судискиот информатор и понатаму се дистрибуира не само до сите судии во Републиката, туку и до други релевантни институции од областа на судството.

Во прилог: содржината на темите објавени во Судиски Информатор во периодот од 2006-2010

Судиски информатор број 43 декември 2006

- Проект „Нацрт – закон за плати на судиите”
- Проект „Набавка на правна литература”
- Едукација

Судиски информатор број 44 октомври 2007

- Проект „Внатрешно следење и оценување на работењето на судиите”
- Одлуки на Судскиот совет на Република Македонија

Судиски информатор број 45 декември 2007

- Проект „Внатрешно следење и оценување на работењето на судиите”

Судиски информатор број 46 јуни 2008

- Придонес кон функционалноста и ефективноста на судскиот систем
- Притвор пред судење

Судиски информатор број 47 декември 2008

- Придонес кон функционалноста и ефективноста на судскиот систем
- Притвор пред судење

Судиски информатор број 48 декември 2009

- Притвор пред судење
- Судови и медиуми
- Независност на судството

ПРАВНА БИБЛИОТЕКА И ДИСТРИБУЦИЈА НА СТРУЧНА ЛИТЕРАТУРА

Заради обезбедување непречен пристап до стручна и правна литература, закони и најнови публикации од областа на правото, Здружението продолжи да ја опремува библиотека, која е ставена на располагање на сите судии, стручни соработници и други заинтересирани лица.

Расположивиот библиотечен фонд постојано се збогатува со нови правни изданија и публикации, а се вложуваат напори за збогатување на правната библиотека со компаративна и странска правна литература.

ВИ. УЧЕСТВО НА МЕЃУНАРОДНИ СРЕДБИ, КОНФЕРЕНЦИИ И СЕМИНАРИ

Покрај перманентната соработка и координација со многу правни здруженија од Република Македонија и учество на нивни советувања и семинари, ЗСРМ продолжи да вложува напори за обезбедување учество на судии и други

претставници на судството, како и на вработените во стручната служба на ЗСРМ, на најразлични меѓународни средби, конференции, семинари и програми за обука.

При донесувањето одлуки за вклучување на наши судии во овие меѓународни активности се води грижа пред с# за активното познавање на бараниот странски јазик (еден од светските јазици), ангажманот на судијата во севкупните активности на Здружението; како и познавање и упатеност во темите кои се предмет на разгледување на меѓународниот форум.

По враќањето, од судиите учесници на овие меѓународни средби, конференции и семинари се бара да биде изготвен **писмен извештај** кој се доставува до ЗСРМ.

Исто така, се прават напори примерок од работните материјали добиени на ваквите семинари, конференции и програми да **се депонираат во библиотеката на Здружението**, на кој начин истите би биле достапни на останатите судии и други заинтересирани лица кои немале прилика да земат директно учество во вакви значајни меѓународни настани.

Здружението се обидува, колку што тоа го дозволуваат околностите и честопати ограничените финансиски и временски услови, да помогнат во обезбедувањето соодветно и достоинствено учество на наши претставници на што е можно поголем број регионални и меѓународни конференции, семинари и други настани.

ВИИ. АКТИВНОСТИ ЗА ПРОШИРУВАЊЕ НА СОРАБОТКАТА И ФИНАНСИСКАТА ОСНОВА НА ЗДРУЖЕНИЕТО

Во периодот за кој се поднесува овој извештај, ЗСРМ продолжи да остварува бројни контакти и да ја продлабочува соработката со многу организации кои дејствуваат во Република Македонија и во странство, вклучувајќи ги посебно Фондацијата Институт отворено општество Македонија (ФИООМ), Фондацијата Институт Отворено Општество-Буимпешта, УСАИД, ОБСЕ, ОПДАТ и други.

* * * * *

Програма за работа
на Здружението на судии на Република Македонија
за периодот 2010-2011 година

Здружението на судии на Република Македонија, тргнувајќи од актуелноста на одредени теми и прашања, согласно со целите од Статутот за периодот 2010-2011 година планира да ги превземе следниве:

ПРИОРИТЕТНИ АКТИВНОСТИ

- 1. Изготвување на систем на заштита на судиите при постапка за разрешување поради нестручно и несовесно работење и при постапка за дисциплинска одговорност од страна на Судскиот совет на Република Македонија.**

Во случај на поведување на постапка за нестручно и несовесно работење и постапка за дисциплинска одговорност од страна на Судскиот Совет на Република Македонија се јавува потребата за заштита на судијата поради што Здружението на судии во најскоро можно време треба да изгради систем на ефикасна заштита на судиите при вакви или слични постапки кои би се воделе против судиите.

- 2. Учество на семинари и симпозиуми по добиени покани од страна на домашни и меѓународни организации.**

Многу е важно судијата да ги продлабочува своите знаења преку учество на семинари и симпозиуми. Здружението на судии и во иднина треба да продолжи со своите активности, а учеството на настани организирани од домашни и меѓународни организации за теми поврзани со судството треба и понатаму да опфаќа голем дел од идните активности на Здружението на судии на Република Македонија.

- 3. Унапредување и јакнење на независноста и самостојноста на судиите и судската власт во Република Македонија на степен што одговара на неговата уставна положба**

За имплементација на оваа активност е потребно одржување на неколку Конференции на кои би учествувале судии и јавни обвинители, а на кои би се разговарало за начините како би се унаредила и зајакнала независноста на судската власт на степен што одговара според неговата уставна положба. Со оглед на тоа што на 21-22.12.2009 на дводневната Конференција во хотелот Арка се разговараше за оваа тема, истиов проект ќе продолжи и во 2010 година со одржување на 4 (четири) еднодневни Конференции со национални претставници и една дводневна Регионална конференција со претставници на судските совети од регионот.

- 4. Измена на Правилникот за следење и оценување на работата на**

судиите

Да се утврдат начините со кои би се дополнил и изменил Правилникот за следење и оценување на работата на судиите.

5. Дали органите на извршната власт обезбедуваат адекватна заштита на судиите и нивните семејства

Не ретко судиите се уценувани од разни криминогени структури со закани по животот доколку донесат одредена одлука. Но, се оди и дотаму што на мета се и нивните семејства, поради што не е мал бројот на судии кои бараат иземање од ризични предмети. Дали органите на извршна власт обезбедуваат адекватна заштита за судиите и нивните семејства, и доколку не, што би можело да се превземе со цел да се поправи ваквата ситуацијата.

6. Заштита на судиите од неоправдани медиумски напади

Како да постапи судија кој е предмет на медиумски напад? Дали со демантирањето ќе биде ослободен од етикетите или ќе предизвика уште повеќе негодување во јавноста? Во Хрватска, Словачка, Португалија и Белгија државните судски совети се одговорни за заштита на судиите од неоправдани медиумски напади. Каква е ситуацијата во Македонија по ова прашање и што би можело да се превземе.

7. Промовирање на судските одлуки и зголемување на довербата на судството во јавноста

Промоцијата на судските одлуки и другите активности кои треба да ги прави судот е идеален механизам со кој би се зголемила довербата на јавноста кон судството зошто слабата промоција на судството во целина прави јавноста да ги следи само нападите на медиумите и извлекува погрешен заклучок на кој мора да се работи да се промени, а тоа единствено може преку една позитивна кампања за се што судовите работат и која би се пласирала по медиумите.

8. Компаративна анализа на другите транзициони и европски земји за нивниот напредок во судските реформи како основа за продолжување на судските реформи во Република Македонија

Изработката на една компаративна анализа на судските реформи на другите транзициони земји но и на земји од ЕУ е многу битна алатка која може да се користи во предлозите за судски реформи во нашата земја и користењето на веќе испробани механизми што е многу корисно доколку тие позитивни искуства ги приспособиме и ги имплементираме во Република Македонија.

9. Превод на најреферентните книги поврзани со судството

Да се преземат чекори за обезбедување финансиска поддршка преку проект за превод на најрефернтните книги и одлуки кои се потребни за проширувањето на знаењата на судиите.

10. Праксата на ЕСЧП и доближување на истата до судиите

Да се разработи темелно праксата на ЕСЧП и истата да им се презентира на судиите.

11. Измени на Законот за плати на судиите и на Законот за Академијата за обука на судии и јавни обвинители на Република Македонија

Да се работи на промовирање на идеи за измени и дополнувања на Законот за плати на судиите и на Законот за Академија за обука на судии и јавни обвинители на Република Македонија.

ДРУГИ АКТИВНОСТИ

1. Преземање мерки за афирмација на активностите на Здружението на судии на Република Македонија во средствата за јавно информирање.
2. Заложби за подобрување на работата на подружниците на Здружението и изнаоѓање форми за зголемување на индивидуалната активност на членовите на Здружението на судии на Република Македонија .
3. Продолжување на соработката со Врховниот суд, Судскиот совет и Министерството за правда по сите прашања поврзани со судството.
4. Редовно излегување на “Судиска ревија” и “Судиски информатор”.
5. Продолжување на активностите на Здружението на судии во Меѓународната асоцијација на судии.
6. Покренување, разгледување и решавање прашања кои со својата актуелност ќе се наметнат во работата на Здружението на судии.
7. Продолжување со заложбите за активно вклучување на судиите во работните тела за изработка на законски и други проекти од областа на правосудството.

* * * * *

Избрани и разрешени судии од 01.1 - 20.5.2010

Избрани судии

Врз основа на Амандман ХХИХ на Уставот на Република Македонија, (“Службен весник на Република Македонија” бр.107/2005), член 41, од Законот за судовите, (“ Службен весник на Република Македонија” бр.58/2006) и член 42, од Законот за Судскиот совет на Република Македонија (“Службен весник на Република Македонија” бр.60/2006), Судскиот совет на Република Македонија, донесе:

Одлука за избор на следниве судии во периодот од 01.01.2010 до 20.5.2010 година

Име и презиме	Во кој суд е избран	Име и презиме	Во кој суд е избран
1.Јагода Богданоска	ОС Гостивар	15. Александар Шопов	ОС Велес
2.Виолета Нофитоска	ОС Гостивар	16. Миле Ѓоргиев	ОС Делчево
3.Сашка Трајковска	ОС Скопје 2	17. Амдие Зенку	ОС Кичево
4.Емилија Шопар Јованова	ОС Скопје 2	18.Билјана Кижеска	ОС Кичево
5.Весна Петровска Тагасовска	ОС Скопје 1	19.Измир Ајази	ОС Струга
6.Енвер Бецети	ОС Скопје 1	20.Соња Гонческа	ОС Струга
7.Сандра Крстиќ	ОС Скопје 1	21.Нухи Јусуфи	ОС Гостивар
8.Ванчо Трајков	ОС Кочани	22.Феми Арслани	ОС Гостивар
9.Тодор Поп-Панев	ОС Свети Николе	23.Мерита Алиу	ОС Гостивар
10.Кирче Донев	АС Штип	24.Улбер Хасани	ОС Скопје 2
11.Роза Георгиева	АС Скопје	25.Гордана Билеска	ОС Скопје 2
12.Татјана Дуковска	АС Скопје	26. Софија Спасова	ОС Скопје 2
13.Снежана Ѓорѓиеска-Зекрија	АС Скопје	27.Александра Ристеска	ОС Скопје 1
14.Гоче Малиновски	ОС Битола	28.Ѓорѓи Андонов	ОС Штип

Одлука за избор на претседатели на судови во периодот од 01.01.2010 до 20.5.2010 година

Име и презиме	Во кој суд е избран
1. Илија Попов	ОС Делчево
2. Емил Пилатов	ОС Штип
3. Беќир Шаини	ОС Скопје 2 Скопје
4. Јане Тренчевски	ОС Прилеп
5. Ацо Ангелковски	ОС Неготино
6. Лоза Илиевска	ОС Крива Паланка
7. Баки Алили	ОС Кичево
8. Зоран Јосифовски	ОС Кавадарци
9. Драги Дилберов	ОС Гевгелија
10. Голубинка Козовска	ОС Берово

Престанок на судиската функција по сите основи во периодот од 01.01.2010 до 20.5.2010 година:

Име и презиме	Суд во кој работел	Име и презиме	Суд во кој работел
1. Мишко Дамјановски	ОС Гостивар	10. Цветанка Раневска	ОС Кр. Паланка
2. Цонев Ванчо	ОС Делчево	11. Себаедин Даути	ОС Гостивар
3. Димковски Стојман	ОС Куманово	12. Ванчо Мендизов	ОС Гевгелија
4. Бислимовски Шуретуш	АС Скопје	13. Славица Бојациевска	АС Скопје
5. Аврамовски Божин	ОС Кичево	14. Благоја Стојковски	АС Битола
6. Сталинка Чејкова Митрова	ОС Неготино	15. Милка Панговска	ОС Скопје 2
7. Вело Јовановски	ОС Струга	16. Виолета Димитрова	ОС Кавадарци
8. Менка Опетческа	ОС Струга	17. Иво Попоски	ОС Охрид
9. Сејфула Османи	ОС Гостивар		

“Судиски информатор” број 49
- Посебен додаток -

Стручен Прилог

број 49

Јуни 2010

СОДРЖИНА

- Закон за изменување и дополнување на Законот за Сопственост и други стварни права (Сл.в. на Р.М бр.139/09)
- Закон за дополнување на Законот за Работни односи (Сл.в. на Р.М бр. 114/09)
- Начелен правен став на Врховен суд-Надлежност на Врховниот суд на РМ во Управен спор
- Закон за изменување и дополнување на Законот за Извршување (Сл.в. на Р.М бр.83/09)
- Закон за изменување на Законот за Плати на судиите (Сл.в. на Р.М бр.67/10).

Редакцискиот одбор го повикува членството на Здружението на судиите на Република Македонија да се вклучи во збогатувањето на содржината на Судискиот информатор со изготвување и доставување на куси стручни написи, погледи и мислења, а особено на покарактеристични судски одлуки.

Соработник:

Теофил Томановиќ – Судија на Апелациониот суд Скопје, во пензија

ЗАКОН ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАБОТНИТЕ ОДНОСИ

(„Службен весник на Република Македонија” број 114 од 14 .09. 2009 година)

Член 1

Во Законот за работните односи („Службен весник на Република Македонија” бр.62/2005,106/2008 и 161/2008), по членот 9 се додава нов наслов и нов член 9-а, кои гласат:

„Психичко вознемирување на работно место (мобинг)

Член 9-а

(1) Забранет е секаков вид психичко вознемирување на работното место (мобинг).

(2) Психичко вознемирување на работно место (мобинг) претставува дискриминација во смисла на член 6 од овој закон.

(3) Психичко вознемирување на работно место (мобинг) , во смисла на овој закон, е секое негативно однесување на поединец или група кое често се повторува (најмалку во период од шест месеца), а претставува повреда на достоинството, интегритетот, угледот и честа на вработените лица и предизвикува страв или создава непријателско, понижувачко или навредливо однесување, чија крајна цел може да биде престанок на работниот однос или напуштање на работното место.

(4) Извршител на психичкото вознемирување на работното место (мобинг) може да биде едно или повеќе лица со негативно однесување во смисла на став (3) од овој член, без оглед на нивното својство (работодавач како физичко лице одговорно лице или работник).”

Член 2

Во член 11 по став (1) се додаваат два нови става (2) и (3), кои гласат:

„(2) Во случај на спор, кога е постапено спротивно на член 9-а од овој закон, товарот на докажувањето паѓа на поединецот или група против кои е поведен спор за вршење на психичко вознемирување (мобинг) на работното место, освен ако докажат дека различниот третман е направен поради исклучоците од членот 8 на овој закон.

(3) Поради поведување на постапка за правна заштита од психичко вознемирување на работното место (мобинг) , како и сведочење во текот на постапката, на вработеното лице не може на посреден или непосреден начин да му се влошат условите за работа, односно не може да биде ставен во неповолна положба, посебно со намалување на заработувачката, преместување на друго работно место или спречување на напредување или стручно усовршување.”

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија” .

НАДЛЕЖНОСТ НА ВРХОВНИОТ СУД НА РМ ВО УПРАВЕН СПОР

Врховниот суд на Република Македонија на Општата седница одржана на 09.12.2009 година, расправајќи по предлогот на судијата Николчо Николовски – Претседател на Одделот за заштита на правото на судење во разумен рок на Врховниот суд на Република Македонија, за донесување на начелен став во врска со постапувањето на Врховниот суд на Република Македонија по донесувањето на Одлуката на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр.231/2008 од 16 септември 2009 година („Службен весник на Република Македонија” бр.117/2009 од 25 септември 2009 година), со која се укинува членот 39 став 2 од Законот за управните спорови („Службен весник на Република Македонија: број 62/2006), во делот : „од членот 30 став 3 на овој закон” , согласно член 35 став 1 од Законот за судовите , по сопствена иницијатива , едногласно, го усвои следниот :

НАЧЕЛЕН ПРАВЕН СТАВ

Врховниот суд на Република Македонија е надлежен суд да постапува по жалби изјавени против пресудите на Управниот суд, донесени по постапувањето во сила на Одлуката на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр.231/2008 од 16 септември 2009 година („Службен весник на Република Македонија” број 117/2009 од 25 септември 2009 година) , со која се укинува членот 39 став 2 од Законот за управните спорови („Службен весник на Република Македонија” број 62/2006), во делот: „од членот 30 став 3 на овој закон”.

Врховниот суд на Република Македонија по жалбите изјавени против пресудите на Управниот суд , ќе постапува согласно одредбите на членовите 337-367 од Законот за парнична постапка.

Образложение

Согласно член 8 став 2 од Законот за судовите („Службен весник на Република Македонија” број 58/2006) и Законот за измена и дополнување на Законот за судовите („Службен весник на Република Македонија” број 35/2008), Судот не може да отфрли барање за остварување на определено право со образложение дека постои правна празнина и должен е да одлучува по него, со повикување на општите начела на правото, освен кога тоа изречно е забрането со закон.

Согласно член 35 став 1 точка 3 од Законот за судовите („Службен весник на Република Македонија” број 58/2006) и Законот за измена и дополнување на Законот за судовите („Службен весник на Република Македонија” број 35/2008), Врховниот суд на Република Македонија е надлежен да решава во втор степен по жалба на одлука на Управниот суд во случаите предвидени со закон.

Согласно член 39 од Законот за управните спорови („Службен весник на Република Македонија” број 62/2006), Управниот суд спорот го решава со

пресуда, а според ставот 2 од овој член против пресудата од член 30 став 3 на овој закон е дозволена жалба.

Со Одлуката на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр.231/2008 од 16 септември 2009 година („Службен весник на Република Македонија” број 117/2009), се укинува член 39 став 2 во делот :”од членот 30 став 3 на овој закон”.

Со ова, согласно Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија и утврдениот начин за стапување во сила на одлуките на Уставниот суд сметано од денот на објавувањето на одлуката во службениот весник, ставот 2 од членот 39 на Законот за управните спорови , сметано од 25.09.2009 година, гласи: „против пресуда е дозволена жалба”.

Уставниот суд нашол дека оспорениот член 39 став 2 во укинатиот дел , не е во согласност со членот 8 став 2 од Уставот на и Амандманот 21 на Уставот на Република Македонија.

Во членот 8 став 2 алинеа 3 од Уставот на Република Македонија , во темелните вредности на уставниот поред на Република Македонија, е и : владеење на правото.

Според Амандман 21 од Уставот на Република Македонија, кој е прогласен со Одлука на Собранието на Република Македонија бр.07-4542/1 од 07 декември 2005 година, во став 1 се гарантира правото на жалба против одлуките донесени во прв степен пред суд.

Во став 2, правото на жалба или друг вид на правна заштита против поединечните правни акти донесени во постапка во прв степен пред орган на државната управа или организација и друг орган што врши јавни овластувања.

Според член 4 од Законот за управните спорови, управните спорови во Република Македонија ги решаваат: Управниот суд - како првостепен суд и Врховниот суд на Република Македонија, кој одлучува по вонредни правни средства.

Надлежноста на Управниот суд во управен спор , е утврдена со членовите 1 и 2 од Законот за управните спорови и член 34 од Законот за судовите (погоре цитирани).

Според член 34 став 1 алинеја 4, Управниот суд е надлежен да решава за против поединечните акти на органите на државната управа , Владата , други државни органи , општините и Градот Скопје , организации утврдени со закон и на правни и други лица во вршењето на јавни овластувања (носители на јавни овластувања), кога за решавање во втор степен против таквиот акт не е обезбедена друга правна заштита.

Анализата на цитираните одредби од Законот за судовите и Законот за управните спорови, како и Одлуката на Уставниот суд на Република Македонија, упатува на тоа дека согласно член 39 став 2, против пресудата од став 1 на тој член со која судот го решава управниот спор, е дозволена жалба.

Анализата, пак, на членот 35 став 1 точка 3 од Законот за судовите, определува надлежност на Врховниот суд на Република Македонија да решава во втор степен по жалба на одлука на Управниот суд во случаите предвидени со закон.

Според Законот за управните спорови, случај кога е определена надлежност на Врховниот суд на Република Македонија да одлучува по жалба, е членот 63, кога е определено дека против решението од членот 62 на Законот за управните спорови, е дозволена посебна жалба до Врховниот суд на Република Македонија која се поднесува во рок од 3 дена од денот на

доставувањето на решението. Ова е единствен случај кога во законот се определува надлежност на Врховниот суд на Република Македонија да одлучува по жалба на одлука донесена од Управниот суд.

Од член 8 став 2 од Законот за судовите, произлегува дека судот не може да отфрли барање за остварување на право со образложение дека постои правна празнина и должен е да одлучува по него, со повикување на општите начела на правото, освен кога тоа изречно е забрането со закон.

Во овие и сите други случаи, произлегува дека кога не е обезбедена друга правна заштита, при состојба на работите кога со закон врз основа на кој се решава управната работа, во заштитата против поединечните акти на органите на државната управа и другите органи од членот 2 на Законот за управните спорови и членот 34 наведени во алинеа 4 од Законот за судовите, Врховниот суд на Република Македонија е надлежен да постапува во случаите кога тоа е уредено со закон.

Како во случајот од одредбата на членот 35 став 1 алинеа 3, не произлегува дека Врховниот суд на Република Македонија во сите случаи е второстепен суд во управниот спор, освен во случаите како што е определено во членот 4 од тој закон кога постапува по вонредни правни средства, како и кога одлучува по жалба од членот 63, каде е определено дека против решението од членот 62 на Законот за управните спорови, е дозволена жалба, значи дека од законот оригинерно не произлегува надлежност на Врховниот суд на Република Македонија да постапува по жалби на пресудите на Управниот суд.

Меѓутоа, ако се има во предвид одредбата на членот 39 став 2 од Законот за управните спорови и како таа гласи по укинувањето на делот на таа одредба, произлегува дека против одлуките на Управниот суд е дозволена жалба.

Во Законот за судовите и Законот за управните спорови, не постои одредба која ќе детерминира до кого се поднесува жалбата од членот 39 став 2 од Законот за управните спорови.

При таква состојба на работите, Општата седница на Врховниот суд на Република Македонија го разгледа и прифати предлогот на судијата и зазема сопствена иницијатива за потребата од донесување на начелен став по изложеното правно прашање.

Општата седница наоѓа дека изложените аргументи претставуваат правно релевантна основа за донесување на начелно правен став, по правното прашање: дали Врховниот суд на Република Македонија е надлежен суд да решава по жалбите изјавени на пресудите на Уставниот суд. Уставниот суд донесени по стапувањето на сила на Одлуката на Уставниот суд, со која е укинат дел од членот 39 став 2 на Законот за управните спорови, а потоа и дали **по жалбите изјавени против пресудите на Управниот суд, ќе постапува согласно одредбите од членовите 337-367 од Законот за парнична постапка.**

Ова и од причина што владеењето на правото, како темелна вредност на уставниот поредок на Република Македонија и Амандман 21 од Уставот, на кои во образложението на својата одлука се повикува Уставниот суд на Република Македонија, како и правото на граѓаните на правна сигурност, според член 37 алинеја 1 од Законот за судовите, за Врховниот суд на Република Македонија се од значење за Општа седница да утврди начелен правен став по прашањето за кое се оцени дека е од значење за обезбедување на единство во примената на законите.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗВРШУВАЊЕ

(„Службен весник на Република Македонија” број 83 од 03.07.2009)

Член 1

Во Законот за извршување („Службен весник на Република Македонија” бр.35/2005,50/2006, 129/2006 и 8/2008), во членот 1 по став (2) се додава нов став (3), кој гласи:

„(3) Одредбите на овој закон се применуваат и врз присилно извршување на нотарските исправи и други извршни исправи предвидени со закон.”

Ставот (3) станува став (4).

Член 2

Во членот 2 по став (1) се додава нов став (2), кој гласи:

„(2) Основа за извршување е и решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа донесено од нотар.”

Ставовите (2), (3), и (4) стануваат (3),(4) и (5).

Член 3

Во членот 12 став (1) по точката 3-а сврзникот „и” се брише и се додава нова точка 3-б, која гласи:

„3-б) решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа донесено од нотар и” .

Член 4

Во член 16 по став (1) се додава нов став (2), кој гласи:

„(2) Решение со кое се дозволува извршување врз основа веродостојна исправа донесено од нотар станува извршна исправа со ставање на потврда за правосилност и извршност од нотарот.”

Ставот (2) станува став(3).

Член 5

По член 16 се додаваат осум нови наслови и осум нови члена 16-а, 16-б, 16-в, 16-г, 16-д, 16-ќ, 16-е и 16-ж, кои гласат :

Член 16-а

Предлог за донесување на решение за дозвола за извршување врз основа на веродостојна исправа доверителот поднесува до нотарот по свој

избор на чие подрачје е живеалиштето, односно престојувалиштето на должникот-физичко лице, односно седиштето на должникот – правно лице.

Содржина на предлогот Член 16-б

Предлог за донесување на решение за дозвола за извршување врз основа на веродостојна исправа содржи барање за донесување на решение со кое се задолжува должникот да го плати паричното побарување кое произлегува од исправата во определен рок, како и барање за донесување на решение со кое се дозволува извршување (во натамошниот текст: предлог за донесување на решение со кое се дозволува предложеното извршување врз основа на веродостојна исправа), како и податоци за доверителот, должникот, видот и обемот на побарувањето, времето за исполнување на обврската и нејзината пристигнатост.

Основ за донесување на решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа

Член 16-в

(1) Предлог за донесување на решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа се поднесува за пристигнато парично побарување кое се докажува со веродостојна исправа приложена кон предлогот во оригинал или во заверен препис кај нотар.

(2) Веродостојна исправа, во смисла на овој закон, е фактура, меница и чек со протест и со повратна сметка, кога е тоа потребно за засновање на побарување, јавна исправа, извод од заверени деловни книги, според закон заверена приватна исправа и исправи кои според посебни прописи имаат значење на јавна исправа. Како фактура се смета и пресметка на камата.

(3) Во решението со кое се задолжува должникот да плати и со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа (во натамошниот текст: решение за извршување) треба да е назначен доверителот, должникот, видот и обемот на побарувањето и времето на исполнување на обврската.

(4) Ако од веродостојната исправа не се гледа кога пристигнува побарувањето, нотарот ќе донесе решение со кое се дозволува извршувањето, ако доверителот поднесе писмена изјава дека пристигнало побарувањето и ако го означил денот на пристигнатоста.

Постапување по предлог за донесување на решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа

Член 16-г

(1) Ако нотарот оцени дека предлогот за донесување на решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа е допуштен и основан, ќе донесе решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа и ќе го достави до странките.

(2) Ако нотарот оцени дека предлогот за донесување на решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа не е допуштен

или основан, ќе го препрати предметот до надлежниот суд за натамошно постапување и одлучување како да е поднесена тужба.

(3) Ако нотарот оцени дека предлогот за донесување на решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа не е уреден, ќе го врати на доверителот да го уреди според дадените насоки во рок од осум дена од денот на приемот на известувањето. Ако доверителот не го достави предлогот во определениот рок, предлогот ќе се смета за повлечен.

(4) Ако доверителот го достави предлогот, а предлогот не е уреден согласно дадените насоки, предлогот ќе биде отфрлен со решение, против кое е дозволена жалба во рок од осум дена до надлежниот основен суд на чие подрачје е седиштето на нотарот кај кој е поднесен предлогот.

Приговор против решението со кое се дозволува извршување врз основа
веродостојна исправа

Член 16-д

(1) Должникот може да поднесе приговор против решението со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа до нотарот кој го донел решението, во рок од осум дена од денот на приемот на решението.

(2) Нотарот на кој му е поднесен приговорот по истекот на рокот (ненавремен), поднесен од неовластено лице или лице кое нема правен интерес за поднесување на приговор (недозволен), нејасен, непотпишан, без можност да се определи за кое решение се работи (нецелосност), против решението кое тој го донел, ќе донесе решение за отфрлање на таквиот приговор.

(3) Нотарот кај кој е поднесен навремен и допуштен приговор против решението кое го донел, ќе ги достави списите до основниот суд на чие подрачје е седиштето на нотарот кај кој е поднесен приговорот, за спроведување на постапката по повод приговорот и донесување на одлука согласно одредбите на Законот за парнична постапка за постапување по приговор за платен налог.

Потврда за правосилност и извршност

Член 16-ѓ

(1) Нотарот ќе стави потврда за правосилност и извршност на решението со кое се дозволува извршување, ако во рок од осум дена не прими приговор, односно приговорот го отфрлил како ненавремен или недозволен.

(2) Решението со кое се дозволува извршување со потврда за правосилност и извршност нотарот ќе му го достави на доверителот.

Право на нотарите на награда и надоместок на трошоци

Член 16-е

(1) За вршење на работите од постапката за донесување на решение со кое се дозволува извршување, нотарите имаат право на награда и надоместок на трошоците во согласност со Правилникот за нотарска тарифа.

(2) Наградата и надоместокот на трошоците кои доверителот ќе му ги плати на нотарот дел се од трошоците за извршување. Нотарот е должен на доверителот да му даде пресметка за наградата и трошоците.

Обврска за плаќање на судска такса Член 16-ж

Во постапката за донесување на решение со кое се дозволува извршување, како и по приговор против решението со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа се плаќа судска такса согласно со Законот за судските такси намалена според Законот за нотаријатот.”

Член 6

Во членот 238 став (1) запирката се заменува со точка и зборовите „најдоцна до 31 декември 2008 година” се бришат.

Член 7

Доверителите што започнале постапка за извршување пред судовите до 26 мај 2006 година и по кои е донесено правосилно решение за извршување во судот, се должни во рок од шест месеца од денот на примената на овој закон да поднесат изјава до судот пред кој се води извршната постапка, на кој извршител да се достави предметот и во кој обем е намирено побарувањето, за да може извршителот да го продолжи извршувањето.

Член 8

За предметите за коишто е изјавен правен лек, рокот од шест месеца, утврден во членот 7 од овој закон, почнува да тече од денот на приемот на одлуката по правниот лек од страна на доверителот со која правниот лек е одбиен.

Ако правниот лек е уважен, рокот од шест месеца утврден во членот 7 од овој закон, почнува да тече од денот на приемот на одлуката по правен лек од страна на доверителот, а постапката продолжува пред извршител, кој е должен да постапи по упатствата од повисокиот суд, согласно со овластувањата на извршителот од членот 40 на Законот за извршување.

Член 9

Доверителот кој нема да постапи согласно со членовите 7 и 8 од овој закон, ќе се смета дека го повлекол предлогот за извршување, за што судот ќе донесе решение против кое е дозволена жалба во рок од осум дена.

Судот пред кој е изјавена жалбата е должен во рок од три дена од денот на наплатената судска такса да го достави предметот до апелациониот суд, кој треба да одлучи по жалбата во рок од 15 дена.

Член 10

Со преносот на извршните предмети од судовите кај извршителите, рокот за застареност се прекинува.

Член 11

При приемот на извршниот предмет, извршителот го прима предметот во оној стадиум во кој бил пред судот. Извршните дејствија преземени од судот имаат правна важност како да ги преземал извршителот што го продолжува извршувањето.

По приемот на предметот извршителот е должен да го извести должникот дека извршувањето започнато пред судот продолжува кај извршителот.

Кога доверителот ќе даде изјава пред судот за избор на извршител, судот е должен да ги потпише сите преземени дејствија, списите кои се наоѓаат во судскиот предмет и трошоците наплатени од судот, да донесе заклучок за доставување на предметот до извршителот и предметот да го предаде на извршителот посочен од доверителот во рок од осум дена.

Член 12

Трошоците за кои постои доказ дека се наплатени во судот се признаваат на доверителот, а извршителот е должен да ги наплати од должникот и да ги пренесе на доверителот.

Обврската за плаќање на цена за администрирање по оние предмети во кои постои доказ дека доверителите ја платиле судската такса, паѓаат на товар на должникот.

Член 13

Предлозите за извршување поднесени пред 26 мај 2006 година, кои не се правосилни и предлозите за извршување поднесени врз основа на веродостојни исправи, за кои не е донесено правосилно решение за извршување, судот ги предава на постапување кај нотар кој постапува како повереник ан судот.

Нотарот врши достава на решението за извршување до должникот, со правна поука дека во рок од осум дена има право на приговор преку нотарот до судот кој го отстапил предметот.

Кога приговорот е ненавремен, недозволен и нецелосен, нотарот го отфрла со решение против кое е дозволена жалба во рок од осум дена до судот кој го отстапил предметот.

Ако нотарот не го отфрлил приговорот, предметот се доставува во судот и постапката продолжува како по тужба по приговор за издавање на платен налог.

За постапките за кои нема изјавено приговор, по истекот на предвидениот рок, нотарот става потврда за правосилност и извршност и решението му го доставува на доверителот со укажување дека започнува да тече рокот од член 7 на овој закон.

Член 14

Извршното решение донесено од судот врз основа на веродостојна исправа, кое станало правосилно и извршно, стекнува својство на извршна исправа за наплата на парично побарување.

Доверителот во рокот утврден во членот 7 од овој закон е должен да пристапи пред судот и да побара тој да стави потврда за правосилност и извршност.

Член 15

Субјектите коишто водат јавни книги и регистри се должни да постапуваат согласно со заклучокот на извршителот што го продолжува извршувањето, за бришење или промена на податоците внесени во нив врз основа на судско решение.

Член 16

Започнатите постапки за извршување до денот на примената на овој закон ќе се извршуваат според Законот за извршна постапка („Службен весник на Република Македонија” број 53/97, 59/2000 и 64/2003), најдоцна до 1 јули 2010 година.

Член 17

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија”, а ќе започне да се применува од 1 јули 2010 година.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПЛАТИТЕ НА СУДИИТЕ

(„Службен весник на Република Македонија” број 67 од 14.05.2010)

Член 1

Во Законот за платите на судиите („Службен весник на Република Македонија” бр.110/2007, 103/2008,161/2008 и 153/2009), во членот 5 ставот (2) се манува и гласи:

„Основицата за пресметување на платата на судиите е основицата за пресметување на платата за избрани и именувани лица утврдена согласно со Законот за плата и други надоместоци на избрани и именувани лица во Република Македонија”.

Член 2

Со денот на влегувањето во сила на овој закон, при утврдувањето на износот на висината на основицата за пресметување на платата на судиите ќе се применува утврдениот износ за основицата за исплата на плата и временскиот период за кој таа се однесува согласно со одредбите на Законот за плата и други надоместоци на избрани и именувани лица во Република Македонија, кои се однесуваат на примена на членот 11 од тој закон.

Член 3

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија” .

** A verbis legis non est recedendum*

-Оддалечување од закон не е дозволено;

** Ab initio nullum, semper nullum*

- Што во почеток е ништовно , секогаш е ништовно ;

** Absentis alicuius procurator
praesens imago*

-Застапникот е присутна слика на секое отсутно лице ;

** Actioni non natae non praescribitur*

-Правото кое не настанало, не застарува ;

** Actor dicitur prius ad provocativ*

-Тужителот е оној кој прв ја започнал постапката пред судот ;